

ROUTE35

D.S. Schoonman/R.P. Romijn

BESPREEKSTUK

GEVRAAGD BESLUIT

Instemmen met onderstaande besluitpunten van Route35:

1. Akkoord met de verdeelsystematiek zoals beschreven in het Bestuursstuk Route 35 (bijlage LV 20-35b):
 - a. De verdeelsystematiek wordt toegepast indien uit de PBL-analyse van de RES'en blijkt dat de 35 TWh niet binnen doelbereik is;
 - b. Indien de verdeelsystematiek moet worden toegepast, wordt de verdeling van de restopgave gemaakt op basis van een rekenmodel dat uitgaat van een evenwichtige verdeling op basis van de criteria beschikbare ruimte en elektriciteitsgebruik die beide even zwaar wegen;
 - c. De verdeelsystematiek is geldig voor deze RES periode tot 2030: de verdeelsystematiek kan tot dat jaar worden toegepast als uit de 2 jaarlijkse PBL-analyse blijkt dat 35 TWh niet binnen doelbereik is;
 - d. De verdeling volgens de verdeelsystematiek wordt alleen gepubliceerd, indien de verdeelsystematiek wordt toegepast;
 - e. Een indicatie van de eigen opgave volgens dit rekenmodel (bandbreedte) wordt informeel gedeeld met de bestuurlijke trekkers van de RES-regio's;
 - f. Implementatie van de verdeelsystematiek vindt – indien nodig – plaats onder coördinatie van de stuurgroep Route35, eventueel in breder verband in een bestuurlijke commissie.;
 - g. Implementatie verloopt via bestuurlijke gesprekken, waarbij maatwerk per regio het uitgangspunt is. Indien dit niet afdoende is, wordt implementatie desnoods juridisch afgedwongen, op basis van het ruimtelijk instrumentarium, waarbij wordt opgeschaald binnen het huis van Thorbecke.
2. Akkoord dat de stuurgroep Route35, met leden die daartoe namens de koepels IPO, VNG en UvW zijn gemandateerd, dit besluit indien nodig uitvoert door:
 - a. te besluiten dat de verdeelsystematiek wordt ingezet, indien uit de PBL-analyse van de RES'en blijkt dat de 35 TWh duurzame elektriciteit op land niet binnen doelbereik is;
 - b. op basis van besluitpunt 1 te komen tot een verdeling van de restopgave;
 - c. de implementatie namens de drie koepels te coördineren en daartoe een bestuurlijke commissie in te richten.

DE KERN VAN HET ADVIES

Route35 is het proces dat ervoor zorgt dat de afspraak, die we als decentrale overheden samen hebben gemaakt in het Klimaatakkoord, gehaald wordt, namelijk om in 2030 tenminste 35 TWh duurzame elektriciteit op land op te wekken. Daarvoor wordt nu in 30 regio's een regionale energiestrategie (RES) opgesteld. In het Klimaatakkoord is tevens afgesproken dat de decentrale overheden een verdeelsystematiek inrichten mocht zich onverhoopt de situatie voordoen dat de RES'en samen opgeteld onvoldoende opleveren en de doelstelling van 35 TWh niet gehaald wordt. De koepels hebben de handschoenen opgepakt om de verdeelsystematiek in te richten.

Het voorstel voor de verdeelsystematiek is uitgewerkt in het *Bestuursstuk Route35*, dat op 17 september jl. door de stuurgroep Route35 is besproken (zie bijlage LV 20-35b). Namens de Unie nemen Dirk-Siert Schoonman en Kees Jan de Vet hieraan deel. De leden van VNG zijn: Berend de Vries (Tilburg) en Jelle Beemsterboer (Schagen), van IPO zijn dit: Jop Fackeldey (Flevoland) en Edward Stigter (Noord-Holland). De

Ledenvergadering wordt gevraagd in te stemmen met de besluitpunten uit dit bestuursstuk. Ditzelfde bestuursstuk ligt parallel ook ter besluitvorming voor in het IPO- en VNG-bestuur (beiden op 29 oktober).

Ambities in concept RES'en

Naar aanleiding van de gevolgen van het coronavirus is de planning van het RES-proces aangepast; de deadline voor het indienen van de concept-RES is verruimd naar 1 oktober 2020. Tijdens de vergadering kan mondeling de stand van zaken worden toegelicht per 1 oktober. Op de oorspronkelijke datum 1 juni heeft nagenoeg elke regio wel een voorlopige concept RES ingediend. Hieruit blijkt dat de ambities van de RES-regio's optellen tot meer dan 50 TWh. De verwachting van het PBL is dat een deel van de ambitie nog afvalt, maar de ambitie van de regio's wordt door zowel het PBL als het Rijk zeer gewaardeerd. De kans dat hiermee het doel van 35 TWh gehaald wordt is groot, wat zou betekenen dat de verdeelsystematiek in deze fase niet hoeft te worden ingezet. Er is dan immers geen restopgave te verdelen.

ARGUMENTEN

- Route35 komt voort uit een afspraak in het Klimaatakkoord: de decentrale overheden zorgen voor gedragen RES'en, collectief optellend tot 35 TWh; en een verdeelsystematiek voor het geval het de regio's niet lukt om tot 35 TWh te komen.
- Een restopgave verdelen en implementeren ligt gevoelig; daarom zal de stuurgroep voor de implementatie mogelijk een verbreed draagvlak zoeken, in de vorm van een bestuurlijke commissie.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN/ ANDERE PARTIJEN:

Uit de PBL-analyse blijkt dat de regio's ruim boven de 35 TWh uitkomen. Deze ambitie wordt zeer gewaardeerd door het PBL en Rijk. Tegelijkertijd zijn er nog verschillende factoren die ertoe zullen leiden dat deze ambitie in de praktijk lastig haalbaar is. Een belangrijke factor is de netcapaciteit, die juist in regio's met hoge ambities onder druk staat. Daarnaast zijn draagvlak en participatie ook nog in lang niet alle regio's meegenomen. De kans dat er een te verdelen restopgave resteert wordt echter klein ingeschat.

RISICO'S

- Voor waterschappen is de verdeelsystematiek in beginsel niet zo spannend. Het kan ertoe leiden dat regio's nog een extra inspanning moeten leveren, waar waterschappen aan mee kunnen werken. De kans dat dit tot een aanwijzing leidt, die waterschappen verplicht een maatregel te nemen die hen niet past, is klein. Draagvlak en bestuurlijke samenwerking wordt heel belangrijk gevonden, daarbij past niet een stevige bestuurlijke interventie. In eerste instantie zal het vooral in de ruimtelijke plannen moeten landen.
- Koepels werken de verdeelsystematiek uit namens hun leden. Om het proces van de RES'en niet te verstoren, zijn de koepels genoodzaakt dit buiten de schijnwerpers te doen. Dit kan afstralen op de koepels, als het gevoel bestaat dat de koepels hun leden iets opleggen. Bovendien is het van belang te beseffen dat raden, staten en AB's dit een ongemakkelijk proces kunnen vinden.

BESPROKEN IN

- De stuurgroep is het afgelopen jaar met enige regelmaat bij elkaar gekomen om de inhoud van en het proces rondom de verdeelsystematiek te bespreken. Op 17 september jl. heeft de stuurgroep alle onderdelen besproken en is tot het voorliggende bestuursstuk gekomen.
- Het Uniebestuur regisseert het traject vanuit de Unie. Bespreking vindt parallel plaats binnen de drie koepels. Er is wisselwerking tussen het bestuur van elke koepel en de stuurgroep Route35. Het Uniebestuur heeft op 3 juli en 4 september kennis genomen van de voortgang.
- De Ledenvergadering is in oktober 2019 geïnformeerd over Route35 en heeft in maart dit jaar ingestemd met getrapte besluitvorming.
- Er is regelmatig afstemming met het Nationaal Programma RES, de Rijkspartners en het PBL over Route35.
-

VERVOLG/COMMUNICATIE

Na instemming door de koepels is het aan de stuurgroep om de verdere uitwerking van de verdeelsystematiek ter hand te nemen en aan de hand van de PBL-analyse te bepalen of de verdeelsystematiek ingezet moet worden. PBL werkt tussen 1 oktober en 1 februari aan de appreciatie van de concept RES'en.